

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/31/2021
Identifikačné číslo spisu: 1213219849
Dátum vydania rozhodnutia: 27.08.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1213219849.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: M.G.M. EXPRESS, s.r.o., so sídlom M. R. Štefánika 3504, 075 01 Trebišov, IČO: 44 873 182, zastúpeného advokátom JUDr. Milanom Szöllóssym, so sídlom Mlynská 28, 040 01 Košice, proti žalovanému: Union poisťovňa, a. s., so sídlom Karadžičova 10, 813 60 Bratislava, IČO: 31 322 051, o zaplatenie 89.720,32 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 26Cb/126/2013, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Cob/84/2018-403 zo dňa 19. 02. 2019, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

II. Žalovaný m á n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II ako súd prvej inštancie (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom č. k. 26Cb/126/2013-358 zo dňa 01. 03. 2017 zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal vydania rozhodnutia o uloženie povinnosti žalovanému na zaplatenie sumy 89.720,32 eur s príslušenstvom. Súd zároveň priznal žalovanému právo na náhradu trov konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil poukázaním na ustanovenia § 788 ods. 1, 2, 3, § 790 písm. c/, § 795 ods. 1, § 797 ods. 1, 2, § 799 ods. 1, 2, § 822 a § 823 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“).

3. Zo skutkových tvrdení sporových strán a svedkov, ako aj predložených listinných dôkazov mal súd za preukázané, že žalobca dňa 18. 08. 2009 uzatvoril so žalovaným podľa § 788 a nasl. OZ poisťnú zmluvu č. 13 3 1311, predmetom ktorej bolo poistenie žalobcu ako zasielateľa za škodu spôsobenú pri výkone zasielateľskej činnosti. Poistenie bolo uzatvorené na dobu neurčitú so začiatkom poistenia od 19. 08. 2009. Poistenie sa vzťahovalo na zodpovednosť žalobcu za škodu spôsobenú príkazcovi pri

vykonávaní zasielateľskej činnosti, teda pri obstarávaní prepravy a pri ďalších službách, ktoré poskytoval príkazcovi v súvislosti s obstaraním prepravy, a to v prípade poistných udalostí, ku ktorým došlo na území Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) aj mimo územia SR. Celkové plnenie za jednu poistnú udalosť bolo obmedzené sumou 35.000,-- eur a žalobca sa podieľal na plnení z tohto poistenia desiatimi percentami, najmenej sumou 65,-- eur. Dodatkom č. 1 k poistnej zmluve sa účinnosťou od 04. 03. 2010 dohodla maximálna poistná suma 100.000,-- eur. Prílohou č. 2 sa žalobca so žalovaným osobitným dojednaním dohodli, že poistenie sa vzťahuje na zodpovednosť žalobcu ako zasielateľa, aj pokiaľ bude povinný nahradiť škodu na zásielke ako tzv. zmluvný cestný dopravca.

4. Sporným v konaní bola otázka žalobcom tvrdeného nároku na zaplatenie poistného plnenia, ktorý mu mal vzniknúť tým, že pri obstarávaní prepravy pre Dachser GmbH & Co.KG so sídlom v Memmingene, Nemecko, spôsobil tejto nemeckej obchodnej spoločnosti škodu.

5. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že spoločnosť Tchibo GmbH, Hamburg si objednala u spoločnosti Dachser GmbH & Co.KG prepravu tovaru medzi mestom Brémy v Nemeckej spolkovej republike a mestom Senec v SR. Uvedená spoločnosť však prepravu nerealizovala sama, ale zabezpečením prepravy poverila žalobcu. Žalobca vykonanie prepravy taktiež sám nerealizoval, ale vykonanie prepravy zadal spoločnosti Karadia, s. r. o., a to po predchádzajúcej telefonickej, resp. elektronickej komunikácii s osobou vystupujúcou v mene tejto spoločnosti. Neznáma osoba následne v Brémach tovar prevzala, avšak do miesta vykládky tento tovar nikdy doručený nebol. Z dôvodu straty tovaru si spoločnosť Tchibo GmbH uplatnila nárok na náhradu škody voči spoločnosti Dachser GmbH & Co.KG v celkovej sume 109.214,82 eur, ktorá pozostávala z hodnoty strateného tovaru v sume 79.689,24 eur a zo spotrebnej dane z kávy v sume 29.525,58 eur. Táto musela byť napriek strate tovaru uhradená, keďže spoločnosť Tchibo GmbH nevedela preukázať vývoz predmetnej kávy z územia Nemecka. Spoločnosť Dachser GmbH & Co.KG nárok na náhradu škody uznala. Uplatnenú čiastku spoločnosti Tchibo GmbH dobropisovala, teda ponížila svoje splatné pohľadávky voči nej. V dôsledku uvedeného spoločnosti Dachser GmbH & Co.KG vznikla škoda vo výške 109.214,82 eur. Žalobou podanou dňa 24. 01. 2012 na Krajský súd v Brémach, menovaná spoločnosť uplatnila svoj nárok voči žalobcovi. Po podaní žaloby došlo medzi žalobcom a spoločnosťou Dachser GmbH & Co.KG k uzatvoreniu dohody o urovnaní, v ktorej sa žalobca zaviazal zaplatiť náhradu škody vo výške 99.689,24 eur. Túto škodu žalobca reálne neuhradil, ale o túto sumu ponížil svoje nároky na zaplatenie odplaty za obstaranie prepráv voči spoločnosti Dachser GmbH & Co.KG. Na základe uvedených skutočností žalobca odvodzuje svoj nárok voči žalovanému.

6. Súd prvej inštancie poukázal na článok 9 písmeno m/ Všeobecných poistných podmienok poistenia zodpovednosti za škodu VPPZ/0109, ktoré sú súčasťou poistnej zmluvy, uviedol, že žalobca uznal nárok spoločnosti Dachser GmbH & Co.KG v rozpore s označeným ustanovením, keďže v súlade s ustanoveniami poistnej zmluvy, v znení jej dodatkov a príloh, mal žalobca nárok, aby škodu, ktorú ako zasielateľ spôsobí príkazcovi pri obstarávaní prepravy, uhradil za neho žalovaný, zároveň mal nárok, aby za neho žalovaný uhradil škodu, ktorú spôsobí ako dopravca odosielateľovi, v oboch prípadoch až do výšky 100.000,-- eur. Napriek tomu, že žalobca škodu poškodenému príkazcovi sám uhradil, z ktorého titulu sa žalobca domáha jej náhrady od žalovaného v predmetnom konaní, súd konštatoval, že v prípade straty zásielky kávy z mesta Brémy do mesta Senec, ktorá sa mala uskutočniť v dňoch 11. 08. 2011 až 15. 08. 2011, o poistnú udalosť v zmysle poistnej zmluvy č. 13 3 1311, nešlo. Uviedol, že poistnú udalosť je možné definovať ako náhodnú skutočnosť, ktorá je bližšie označená v poistnej zmluve, s ktorou je spojený vznik povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie. Poistná udalosť a teda aj rozsah prípadov, v ktorých je poisťovateľ povinný poskytnúť poistné plnenie, je v poistných zmluvách obvykle vymedzený pozitívne aj negatívne prostredníctvom tzv. výluk z poistenia. Na negatívne vymedzenie poistnej udalosti, na ktoré sa poistná zmluva nevzťahuje, v priebehu konania opakovane poukazovala žalovaná strana. V zmysle poistnej zmluvy uzatvorenej medzi stranami sporu sa poistenie nevzťahovalo na škodu spôsobenú dodaním zásielky neoprávnenému príjemcovi, resp. na škodu spôsobenú tým, že zásielka bola odovzdaná na prepravu dopravcovi, ktorý nemal oprávnenie na výkon činnosti dopravcu. Žalujúca strana svoju argumentáciu o dôvodnosti svojho nároku odvíjala od skutočnosti, že pri uzatváraní zmluvy bola dobromyseľná ohľadom skutočnosti, že spoločnosť Karadia,

s. r. o., bola oprávnená vykonávať medzinárodnú cestnú dopravu, bola poistená a splňala aj všetky ostatné nároky vyžadované pre vykonávanie medzinárodnej cestnej dopravy. Podľa súdu však nebolo podstatné, či poistený v čase odovzdávania zásielky na prepravu dopravcovi mal vedomosť o tom, či tento dopravca má alebo nemá oprávnenie na výkon činnosti dopravcu, nakoľko o výluky z poistenia ide v oboch prípadoch. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie za jednoznačne preukázané, že spoločnosť Karadia, s. r. o. v čase, keď jej žalobca zadal prepravu zásielky, nemala oprávnenie na vykonávanie medzinárodnej cestnej prepravy. Žalobcovi tak nemohlo vzniknúť a ani nevzniklo právo, aby za neho žalovaný uhradil škodu, ktorú spôsobil svojmu obchodnému partnerovi, spoločnosti Dachser GmbH & Co.KG pri výkone zasielateľskej činnosti, keďže išlo o udalosť, na ktorú sa vzťahovala výluka z poistenia v zmysle článku 4 bod 2 písm. g/ Všeobecných poistných podmienok poistenia zodpovednosti zasielateľa VPPZZ/0109, resp. v zmysle článku 1 prílohy č. 2 k poistnej zmluve č. 13 3 1311.

7. Ďalším dôvodom zamietnutia žalobcovej žaloby bola skutočnosť, že žalobca porušil povinnosti, ktoré mu ako zasielateľovi vyplývali z ustanovení Obchodného zákonníka (ďalej len „ObchZ“), konkrétne z § 603 ods. 1 ObchZ, a to povinnosť s vynaložením odbornej starostlivosti dojednať spôsob a podmienky prepravy zodpovedajúce čo najlepšie záujmom príkazcu. Tým, že žalobca pri obstarávaní prepravy zásielky kávy z Brém do Senca nepostupoval s odbornou starostlivosťou, porušil aj povinnosť vyplývajúcu mu z článku 8 písm. d/ Všeobecných poistných podmienok poistenia zodpovednosti zasielateľa VPPZZ/0109. Žalobca si síce od spoločnosti Karadia, s. r. o. vyžiadal určité doklady, ale evidentne sa s ich obsahom neoboznámil, v opačnom prípade by zistil, že poisteným v poisťke, odoslanej pracovníčke žalobcu pánom C., nebola spoločnosť Karadia, s. r. o., ďalej že v záhlaví a päte zmluvy sa uvádzajú dve rozdielne čísla poistnej zmluvy, napokon, nahliadnutím do verejne prístupného obchodného registra na internete žalobca mohol zistiť, že spoločnosť Karadia, s. r. o., nie je oprávnená podnikáť v medzinárodnej nákladnej cestnej doprave.

8. Opravným uznesením č. k. 26Cb/126/2013-380 zo dňa 23. 05. 2017 súd prvej inštancie postupom podľa 224 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“) opravil záhlavie rozsudku č. k. 26Cb/126/2013-358 zo dňa 01. 03. 2017 v časti označenia adresy sídla právneho zástupcu žalobcu, ako aj v časti označenia adresy sídla žalovaného.

9. Na odvolanie žalobcu proti prvoinštančnému rozsudku, Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací, rozsudkom č. k. 2Cob/84/2018-403 zo dňa 19. 02. 2019, rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil.

10. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázaním na § 603 ods. 1 ObchZ konštatoval, že žalobca uzatvoril dňa 18. 08. 2009 so žalovaným poistnú zmluvu č. 13 3 1311, predmetom ktorej bolo poistenie žalobcu ako zasielateľa za škodu spôsobenú pri výkone zasielateľskej činnosti, pričom poistenie sa vzťahovalo na zodpovednosť žalobcu za škodu spôsobenú príkazcovi pri vykonávaní zasielateľskej činnosti, teda pri obstarávaní prepravy a pri ďalších službách, ktoré poskytoval príkazcovi v súvislosti s obstaraním prepravy na území SR aj mimo územia SR. Dodatkou č. 1 k tejto poistnej zmluve sa s účinnosťou od 04. 03. 2010 dohodla maximálna poistná suma 100.000,-- eur.

11. Odvolací súd mal za preukázané, že v zmysle poistnej zmluvy uzatvorenej medzi stranami sporu sa poistenie nevzťahovalo na škodu spôsobenú dodaním zásielky neoprávnenému príjemcovi, resp. na škodu spôsobenú tým, že zásielka bola odovzdaná na prepravu dopravcovi, ktorý nemal oprávnenie na výkon činnosti dopravcu. Napriek tomu, že spoločnosť Karadia, s. r. o. oprávnenie na vykonávanie medzinárodnej cestnej prepravy v čase zadania zákazky nemala, žalobca jej prepravu zásielky zadal, naviac zásielka nebola odovzdaná na prepravu dopravcovi, ale neznámemu páchatelovi. V týchto prípadoch platí výluka z poistenia v zmysle článku 4 bod 2 písm. g/ VPPZZ/0109, pričom nie je dôležité, či poistený v čase odovzdávania zásielky na prepravu dopravcovi mal vedomosť o tom, či tento dopravca má alebo nemá oprávnenie na výkon činnosti dopravcu.

12. Na základe uvedeného sa odvolací súd stotožnil so záverom prvoinštančného súdu o tom, že žalobca nemá právo, aby za neho žalovaný uhradil škodu, ktorú spôsobil svojmu obchodnému partnerovi pri výkone zasielateľskej činnosti, a to z dôvodu, že na túto udalosť sa vzťahovala výluka z poistenia. Odvolací súd sa tiež stotožnil s konštatovaním súdu prvej inštancie o porušení povinností vyplývajúcich žalobcovi z § 603 ods. 1 ObchZ.

13. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1

C. s. p. tak, že žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko v odvolacom konaní nebol zastúpený advokátskou kanceláriou, a teda mu žiadne trovy konania nevznikli.

14. Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť dňa 26. 03. 2019.

15. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobca (č. l. 422 - 430), prípustnosť ktorého vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.

16. Vo veci konajúcim súdom žalobca vytkol ich nesprávne právne posúdenie veci a dôsledku toho ich vecne nesprávne rozhodnutia. Za sporné právne otázky, od ktorých záviselo právne posúdenie veci odvolacím súdom a ktoré tento posúdil nesprávne, považuje žalobca nasledovné otázky:

1. Je právne prípustné v rámci poistno-právneho vzťahu založeného poistnou zmluvou rozširovať jasne definovanú výluku z poistenia jej extenzívnym výkladom nad rámec jej gramatického znenia zakotveného v ustanoveniach poistnej zmluvy, resp. poistných podmienkach?

2. Dôjde k naplneniu výluky z poistenia aj v prípade, ak poistený pri vykonávaní prevádzkovej činnosti nekoná s úmyslom naplniť pri svojom konaní výluku

z poistenia definovanú v poistnej zmluve, resp. v poistných podmienkach, avšak v dôsledku podvodného konania tretej strany naplňajúceho znaky trestnej zodpovednosti je pri tomto konaní uvedený do omylu a až následne sa zistí, že poistený konal v zmysle výluky, čo však nebolo možné zistiť pri samotnom uskutočnení konania poisteného v dôsledku uvedenia do omylu podvodným konaním naplňajúcim znaky trestnej zodpovednosti?

3. Má pre posúdenie nároku poisteného na poistné plnenie z poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú jeho prevádzkovou činnosťou význam, či poistený pri výkone prevádzkovej činnosti konal s odbornou starostlivosťou, ak jeho zodpovednosť za škodu v zmysle právnych predpisov môže vzniknúť len v prípade porušenia povinnosti konať s odbornou starostlivosťou, a teda aj k vzniku nároku na poistné plnenie z poistenia zodpovednosti za škodu môže dôjsť len za predpokladu vzniku škody v dôsledku porušenia povinnosti poisteného konať s odbornou starostlivosťou?

17. Žalobca tvrdí, že v danom prípade je potrebné rozlišovať, či plnil zmluvný záväzok zo zasielateľskej zmluvy (§ 601 a nasl. ObchZ) alebo zo zmluvy o preprave vecí

(§ 610 a nasl. ObchZ), nakoľko mal so žalovaným dojednané poistenie tak pre prípad zodpovednosti zasielateľa za škodu, ako aj poistenie zodpovednosti zmluvného cestného dopravcu za škodu. Výluka v zmysle článku 4 ods. 2 písm. g/ VPPZZ sa vzťahuje

na poistenie žalobcu ako zasielateľa, kým výluka podľa článku 1 ods. 3 prílohy 2 k poistnej zmluve sa vzťahuje na poistenie žalobcu ako zmluvného cestného dopravcu, ktorý prepravu vecí prenecháva v zmysle § 621 ObchZ inému dopravcovi. V danom prípade žalobca plnil záväzok zo zmluvy o preprave vecí ako zmluvný cestný dopravca, pričom odosielateľom bola spoločnosť Dachser GmbH Co.KG. Uvedená spoločnosť bola zároveň zasielateľom a plnila záväzok zo zasielateľskej zmluvy uzatvorenej s príkazcom, spoločnosťou Tchibo GmbH. V rámci zmluvy o preprave vecí žalobca neplnil zmluvný záväzok sám, ale pomocou ďalšieho dopravcu. Podľa žalobcu do úvahy prichádza len výluka podľa článku 1 ods. 3 prílohy č. 2 k poistnej zmluve vzťahujúca sa výslovne na zodpovednosť žalobcu ako zmluvného dopravcu, ktorý prepravu vecí prenechal inému dopravcovi. Výluka podľa článku 4 ods. 2 písm. g/ VPPZZ/0109 sa na daný prípad nevzťahuje, pretože v predmetnom ustanovení ide o výluku vzťahujúcu sa k zodpovednosti žalobcu ako zasielateľa, pričom on v takejto pozícii v danom prípade nebol. Odvolací súd sa preto podľa žalobcu nesprávne odvolával na výluku podľa článku 4 ods. 2 písm. g/ VPPZZ, namiesto výluky podľa článku 1 ods. 3 prílohy č. 2 k poistnej zmluve.

18. Žalobca sa v ďalšom venoval výkladu článku 1 ods. 3 prílohy č. 2 k poistnej zmluve, podľa ktorého

v súlade s článkom 4 ods. 4 Všeobecných poistných podmienok poistenia zodpovednosti cestného dopravcu VPPZCD/0109 sa osobitne dojednáva, že Union nenahradí z poistenia zodpovednosti zmluvného dopravcu podľa ods. 1 tohto článku škodu spôsobenú tým, že poistený odovzdal zásielku na prepravu dopravcovi, ktorý nemá oprávnenie na výkon činnosti cestného dopravcu. Žalobca tvrdí, že predmetná výluka

z poistenia zodpovednosti za vzťahuje na prípad, kedy by žalobca sám odovzdal zásielku na prepravu inému dopravcovi. V danom prípade však k odovzdaniu zásielky na prepravu zo strany žalobcu nedošlo. Žalobca len prenechal prepravu inému dopravcovi bez toho, aby došlo medzi nimi k fyzickému odovzdaniu zásielky. Zásielka bola v danom prípade odovzdaná spoločnosťou Tchibo GmbH Hamburg v jej hlavnom sklade v meste Brémy v Nemeckej spolkovej republike, teda nie žalobcom. Z uvedeného dôvodu je podľa žalobcu vylúčené, aby sa pri zisťovaní obsahu výluky používal extenzívny výklad, ktorý by rozširoval pôsobnosť dojednaných výluk na zmluvne nedojednané prípady. Pokiaľ ustanovenie upravujúce predmetnú výluku upravuje prípad, kedy poistený odovzdáva sám tovar na prepravu inému dopravcovi, nemožno uvedené ustanovenie aplikovať aj na prípad, kedy zo strany poisteného k odovzdaniu zásielky inému dopravcovi nedôjde fyzicky, ale tento len prenechá prepravu iným dopravcom, pričom zásielku odovzdáva iná osoba. Je potrebné sa pridržiavať len znenia predmetného ustanovenia a nerozširovať jeho pôsobnosť extenzívnym výkladom aj na iné prípady. Pod odovzdaním zásielky je potrebné podľa žalobcu rozumieť výlučne jej faktické odovzdanie. Pokiaľ ide o právne odovzdanie vecí na prepravu, článok 1 ods. 1 prílohy č. 2 k poistnej zmluve používa pojem prenechanie prepravy zásielky. Pokiaľ by sa mal článok 1 ods. 3 prílohy č. 2 k poistnej zmluve vzťahovať aj na právne odovzdanie zásielky a nielen na jej faktické odovzdanie, v uvedenom článku by musela byť nepochybne použitá formulácia zhodná s článkom 1 ods. 1 tak, že poistený prenechal prepravu zásielky (nie odovzdal zásielku) na prepravu dopravcovi, ktorý nemá oprávnenie na výkon činnosti.

19. Žalobca tvrdí, že je právne neprípustné v rámci poistnoprávneho vzťahu založeného poistnou zmluvou rozširovať jasne definovanú výluku z poistenia jej extenzívnym výkladom nad rámec jej gramatického znenia zakotveného v ustanoveniach poistnej zmluvy, resp. poistných podmienkach. Preto aj v danom prípade sa musí výluka uvedená v článku 1 ods. 3 prílohy č. 2 k poistnej zmluve vykladať prísne len v jej gramatickom význame, teda že sa vzťahuje len na prípad, kedy by žalobca fakticky odovzdal zásielku na prepravu dopravcovi, ktorý nemá oprávnenie na výkon činnosti. Nakoľko žalobca v predmetnom prípade zásielku inému dopravcovi neodovzdával, nemohlo dôjsť k naplneniu výluky v zmysle článku 1 ods. 3 prílohy č. 2 k poistnej zmluve.

20. Žalobca v ďalšej časti dovolania tvrdí, že aj v prípade, ak by bolo možné výluku z poistenia v zmysle článku 1 ods. 3 prílohy č. 2 k poistnej zmluve, alebo v zmysle článku 4 ods. 2 písm. g/ VPPZZ, na prejednávany prípad použiť, kedy poistený síce zásielku na prepravu inému dopravcovi priamo neodovzdáva, ale len prenecháva jej prepravu inej osobe, nie je možné v danom prípade uvedenú výluku z poistenia aplikovať. Z povahy predmetných ustanovení vyplýva, že tieto majú za cieľ vylúčiť z poistenia prípady, kedy poistený vedome zverí prepravu zásielky osobe, ktorá nemá príslušné oprávnenie na túto činnosť a vzhľadom k tomu tak poistený vedome neúmerne zvyšuje riziko vzniku škody. Ak však poistený urobí úkony smerujúce k overeniu, či osoba disponuje oprávnením na výkon činnosti cestného dopravcu, táto sa preukáže riadnym oprávnením na výkon činnosti a poistený jej zverí prepravu zásielky ako osobe s platným oprávnením, potom je spravodlivé, aby riziko z prípadného podvodného konania tejto osoby znášal na základe uzatvorenej poistnej zmluvy samotný poistovateľ. Poistený v takomto prípade nekoná v zmysle výluky a nezveruje prepravu osobe, ktorá nemá oprávnenie na výkon činnosti cestného dopravcu. Jej konanie nemožno považovať v takomto prípade za konanie definované v predmetnej výluke z poistenia. Možnosť aplikovania predmetnej výluky z poistenia je potrebné posudzovať z hľadiska konania samotného poisteného a jeho znalosti v danom čase. V opačnom prípade by dochádzalo k neodôvodnenému prenášaní zodpovednosti za možný vznik poistného rizika z poistovateľa na poisteného, čo by bolo v rozpore so samotným účelom poistenia a zmyslom poistnej zmluvy.

21. Žalobcovi bolo pri zadávaní prepravy zásielky spoločnosti Karadia, s. r. o. predložené rozhodnutie

Krajského úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Nitra

zo dňa 15. 12. 2008 o povolení vykonávania medzinárodnej nákladnej cestnej dopravy.

Z výsledkov neskôr vedeného trestného konania vyplynulo, že predmetné povolenie bolo sfaľované, o čom však žalobca nemohol vedieť. V čase dojednávania prepravy preto žalobca o hodnovernosti uvedeného povolenia nemal dôvod pochybovať, pretože neobsahovalo žiadne rozporné skutočnosti, preto konal s vedomím, že prepravu tovaru zadáva osobe s platným oprávnením na výkon predmetnej činnosti. Žalobca tvrdí, že v prípade, ak poistený pri vykonávaní prevádzkovej činnosti nekoná s úmyslom naplniť pri svojom konaní výluku z poistenia definovanú v poistnej zmluve, resp. v poistných podmienkach, avšak v dôsledku podvodného konania tretej strany naplňajúceho znaky trestnej zodpovednosti je pri tomto konaní uvedený do omylu a až následne sa zistí, že poistený konal v zmysle výluky, nedôjde k naplneniu výluky z poistenia. Preto ani v prípade žalobcu nemožno aplikovať výluku z poistenia v zmysle článku 1 ods. 3 prílohy č. 2 k poistnej zmluve.

22. Napokon k časti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorej tento žalobcovi vytkol konanie v rozpore s ust. § 603 ods. 1 ObchZ, žalobca tvrdí, že predmetné ustanovenie sa na daný prípad nevzťahuje, pretože neplnil záväzok zo zasielateľskej zmluvy, ale zo zmluvy o preprave vecí. Aj napriek uvedenému uviedol, že z predmetného ustanovenia vyplýva, že zodpovednosť za škodu žalobcu ako zasielateľa je daná len v prípade, ak nekonal s odbornou starostlivosťou. Pokiaľ by sa pripustil výklad, že v prípade, ak žalobca ako zasielateľ nekonal z odbornou starostlivosťou, je vylúčený jeho nárok na poistné plnenie. Uvedené by viedlo k záveru, že z poistenia zodpovednosti žalobcu ako zasielateľa za škodu bude vylúčený každý prípad jeho zodpovednosti za škodu, nakoľko tá prichádza do úvahy len v prípade jeho nekonania s odbornou starostlivosťou. Bol by tak popretý zmysel a účel poistnej zmluvy, ako aj cieľ, ktorý zmluvné strany uzavretím poistnej zmluvy sledovali. Uvedený výklad by bol aj v rozpore so zásadou poctivého obchodného styku vyjadrenou v § 265 ObchZ, nakoľko žalovaný by v zmysle takto chápanej a vykladanej poistnej zmluvy mal nárok na platenie poistného zo strany žalobcu, avšak nikdy by nemohlo dôjsť k vzniku poistnej udalosti a tým ani k vzniku práva žalobcu na poistné plnenie. V takomto prípade by mal právo na plnenie z poistnej zmluvy len žalovaný, avšak nie aj žalobca.

23. Na základe všetkých vyššie uvedených tvrdení sa žalobca domáha zmeny rozsudku odvolacieho súdu tak, aby žalovanému bola uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 89.720,32 eur s 8,75 % úrokom z omeškania ročne od 24. 11. 2012 do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobca si súčasne uplatnil náhradu trov konania tak prvoinštančného, ako aj odvolacieho a dovolacieho konania.

24. K dovolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný (písomným podaním zo dňa 01. 07. 2019 na č. I. 446 - 447 spisu), ktorý navrhol dovolanie odmietnuť pre jeho neprípustnosť, stotožňujúc sa so skutkovým stavom tak, ako ho v predmetnej veci zistili konajúce súdy.

25. Postupom okresného súdu na č. I. 451 spisu, bolo vyjadrenie žalovaného v súlade s ust. § 436 ods. 4 C. s. p. zaslané na vedomie žalobcovi, prostredníctvom jeho právneho zástupcu.

26. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „Najvyšší súd SR“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalobcu treba odmietnuť.

27. Podľa § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

28. Pre dovolanie prípustné podľa § 421 C. s. p. platí, že ho možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

29. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 C. s. p., pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“, konkrétne, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p., nemôže byť daná, ak je zamerané na riešenie skutkových, a nie právnych otázok. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine a pod.), ako aj otázku procesnoprávnu, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení (k tomu viď aj 3Cdo/158/2017).

30. Žalobca v dovolaní argumentuje prípustnosťou dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Opodstatnenosť svojho dovolania založil na tvrdení, že konajúce súdy nesprávne posúdili výluky z poistenia v zmysle článku 4 bod 2 písm. g/ Všeobecných poisťných podmienok poistenia zodpovednosti zasielateľa VPPZZ/0109, resp. podľa článku 1 prílohy č. 2 k poisťnej zmluve č. 13 3 1311, v dôsledku ktorej okolnosti súd prvej inštancie žalobu zamietol, s ktorým rozhodnutím sa stotožnil aj súd odvolací. Vo vzťahu k uvedenému dovolateľ v bode I. svojho dovolania sformuloval otázku týkajúcu sa definície výluky z poistenia v rámci poisťnoprávneho vzťahu založeného konkrétnou poisťnou zmluvou a jej výkladu neprípustným extenzívnym spôsobom, ďalej otázku týkajúcu sa posudzovania úmyslu poisteného naplniť pri svojom konaní výluky z poistenia definovaných v poisťnej zmluve, napokon otázku týkajúcu sa významu konania poisteného pri výkone prevádzkovej činnosti s odbornou starostlivosťou.

31. Dovolací súd z obsahu dovolania má za zrejmé, že žalobca sa podaným dovolaním nedomáha vyriešenia otázky výkladu alebo aplikácie konkrétneho zákonného ustanovenia, ako to predpokladá ustanovenie § 421 ods. 1 C. s. p., v spojení s § 432 C. s. p., spôsobom zadefinovaným judikatúrou najvyššieho súdu, ale v skutočnosti sa domáha, aby dovolací súd prehodnocoval skutkové závery prvoinštančného súdu, ktoré prebral ako základ do svojho rozhodnutia krajský súd. Žalobca nepochybne nesúhlasí so skutkovým záverom prvoinštančného súdu, potvrdeným odvolacím súdom, ktoré nepovažovali stratu zásielky za poisťnú udalosť v zmysle dojedanej poisťnej zmluvy s poukazom na výluky z poisťného plnenia. V tejto súvislosti dovolací súd pripomína, že skutkovým záverom odvolacieho súdu je viazaný a nie je oprávnený preskúmavať jeho správnosť alebo nesprávnosť (§ 442 C. s. p.).

31.1. V predmetnom spore súd prvej inštancie vychádzal zo skutkového stavu, v ktorom ustálil, že sporové strany dňa 18. 08. 2009 uzatvorili poisťnú zmluvu č. 13 3 1311 podľa § 788 a nasl. OZ, predmetom ktorej bolo poistenie žalobcu ako zasielateľa za škodu spôsobenú príkazcovi a/alebo tretej osobe pri vykonávaní zasielateľskej činnosti, t. j. pri obstarávaní prepravy a pri ďalších službách, ktoré poskytuje príkazcovi v súvislosti s obstaraním prepravy. Rozsah poisťného krytia určovali Všeobecné poisťné podmienky poistenia zodpovednosti zasielateľa VPPZZ/0109 (pokiaľ poisťná zmluva neustanovuje inak), ktoré v článku 4 bod 2 písm. g/ zakotvili, že poistenie sa nevzťahuje na zodpovednosť za škodu spôsobenú tým, že zásielka bola odovzdaná na prepravu dopravcovi, ktorý nemá oprávnenie na výkon činnosti dopravcu. Poistenie bolo uzatvorené na dobu neurčitú so začiatkom poistenia od 19. 08. 2009 a poisťná suma bola obmedzená sumou 35.000,-- eur. Dňa 04. 03. 2010 sporové strany uzavreli Dodatok č. 1 k poisťnej zmluve č. 13 3 1311, ktorým sa namiesto pôvodnej poisťnej sumy dohodla nová poisťná suma 100.000,-- eur. Dňa 09. 08. 2010 sporové strany

uzavreli ďalší Dodatok č. 2 k poisťnej zmluve č. 13 3 1311, ktorým sa poisťná zmluva doplnila o ustanovenie, v zmysle ktorého sporové strany osobitne dojednali pripoistenie zodpovednosti poisťného (t. j. žalobcu) pre prípad, že bude povinný nahradiť škodu, za ktorú zodpovedá ako tzv. zmluvný cestný dopravca. Osobitné dojednania, ktoré platia pre toto pripoistenie, sú prílohou č. 2 poisťnej zmluvy. Predmetnú prílohu č. 2, zmluvné strany uzatvorili rovnako dňa 09. 08. 2010 a žalobca so žalovaným v nej osobitne dojednali, že poisťenie podľa poisťnej zmluvy sa vzťahuje na zodpovednosť žalobcu ako zasielateľa, aj pokiaľ bude povinný nahradiť škodu na zásielke ako tzv. zmluvný cestný dopravca na základe zmluvne prevzatej zodpovednosti za uskutočnenie prepravy, pričom prepravu nevykoná sám, ale jej uskutočnenie prenechá inému dopravcovi. Pre poisťenie zodpovednosti zmluvného dopravcu platia Všeobecné poisťné podmienky poisťenia zodpovednosti cestného dopravcu VPPZZ/0109. Podľa článku 1 bod 3 Prílohy č. 2 k poisťnej zmluve, sporové strany osobitne dojednali, že žalovaný nenahradí z poisťenia zodpovednosti zmluvného dopravcu škodu spôsobenú tým, že poisťený odovzdal zásielku na prepravu dopravcovi, ktorý nemá oprávnenie na výkon činnosti cestného dopravcu.

31.2. Spoločnosť Tchibo GmbH, Hamburg si u spoločnosti Dachser GmbH & Co.KG objednala prepravu tovaru, ktorú však menovaná spoločnosť nerealizovala sama, ale zabezpečením prepravy poverila žalobcu. Tento vykonanie prepravy taktiež nerealizoval sám, ale vykonanie prepravy zadal spoločnosti Karadia, s. r. o., ktorá v čase prevzatia zásielky na prepravu nemala povolenie na vykonávanie medzinárodnej kamiónovej prepravy. Predmetný tovar bol naložený, avšak do miesta vykládky doručený nebol, v dôsledku ktorej okolnosti vznikla spoločnosti Dachser GmbH & Co.KG škoda. Túto sa žalobca zaviazal menovanej spoločnosti zaplatiť, neuhrádzal ju však reálne, ale o predmetnú sumu ponížil svoje nároky na zaplatenie odplaty za obstaranie preprav voči spoločnosti Dachser GmbH & Co.KG. Na základe uvedených skutočností odvodzuje žalobca ním uplatnený nárok voči žalovanému. Súdy nárok žalobcu neuznali a jeho žalobu zamietli, prioritne s poukazom na výluk z poisťenia v zmysle článku 4 bod 2 písm. g/ VPPZZ/0109, resp. článku 1 prílohy č. 2 k poisťnej zmluve č. 13 3 1311, súčasne poukazom na porušenie povinnosti žalobcu vykonávať svoju činnosť počas trvania poisťnej zmluvy s odbornou starostlivosťou, v zmysle článku 8 ods. 1 písm. d/ VPPZZ/0109, ako aj § 603 ods. 1 ObchZ.

32. Dovolací súd konštatuje, že záver prvoinštančného súdu (potvrdený súdom odvolacím) závisel od posúdenia skutkových okolností predchádzajúcich záveru súdov o nemožnosti žalobcovi uplatnený nárok na poisťné plnenie priznať, nakoľko v posudzovanom prípade sa jednalo o udalosť, na ktorú sa vzťahovala výluka z poisťenia. Podmienky, resp. predpoklady výluk, definované vo VPPZZ/0109, určujúce rozsah poisťného krytia, tvoriace prílohu poisťnej zmluvy č. 13 3 1311, resp. definované v prílohe č. 2 k poisťnej zmluve, sú výsledkom zmluvnej dohody medzi sporovými stranami ako stranami zmluvnými.

32.1. V uvedenej súvislosti dovolací súd zdôrazňuje, že nie je oprávnený uskutočňovať výklad medzi stranami sporu uzatvorenej poisťnej zmluvy, resp. jej jednotlivých ustanovení, dodatkov či príloh. Taktiež dovolací súd nemôže posudzovať, či konkrétne zmluvné dojednanie je alebo nie je určité, prípadne či je zrozumiteľné alebo nie, resp. ako jeho obsah vôbec ponímať. Samotný výklad zmluvy (vrátane jej príloh, dodatkov, k nim prináležiacich všeobecných poisťných podmienok) a v nej dojednaných pojmov, ako aj naplnenie predpokladov ich existencie, či posúdenie povahy týchto úkonov, predstavuje zisťovanie obsahu zmluvy ako súčasť skutkového stavu veci, a teda nejedná sa o preskúvanie správnosti alebo nesprávosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom (k tomu vid' aj 4Obdo/45/2017).

32.2. Rovnako tak v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/27-28/2019 dovolací súd uviedol, že „pokiaľ súd zisťuje obsah zmluvy, a to aj za pomoci výkladu prejavov zmluvných strán v zmysle § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka, rieši skutkové otázky. Výsledkom tejto činnosti súdu sú skutkové zistenia a z nich vyvedené skutkové závery súdu. Hodnotiaci skutkový záver súdu tvoriaci podstatu tohto výsledku, nemožno považovať za právne posúdenie. Pri riešení skutkovej otázky sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté. Pokiaľ súd na základe výsledkov dokazovania zisťuje obsah právneho úkonu,

oboznamuje sa s tým, čo a ako je v právnom úkone vyjadrené a v spojitosti s tým posudzuje určitost' a zrozumiteľnosť vyjadrenia vôle zmluvných strán, sú výsledkom tohto zisťovania skutkové závery“.

33. Dovolací súd len pre úplnosť k časti dovolania žalobcu, v ktorej namieta, že súdy nesprávne aplikovali ust. § 603 ods. 1 ObchZ tvrdiac, že v danom prípade žalobca neplnil záväzok zo zasielateľskej zmluvy ale zo zmluvy o preprave veci (vo vzťahu k 3. dovolacej otázke) dopĺňa, že poisťná zmluva bola medzi sporovými (zmluvnými) stranami uzatvorená za účelom poistenia zodpovednosti žalobcu za škodu spôsobenú príkazcovi a/alebo tretej osobe pri vykonávaní zasielateľskej činnosti. Následne prílohou č. 2 a dodatkom č. 2 bola predmetná poisťná zmluva rozšírená, resp. doplnená o poistenie zodpovednosti žalobcu ako zasielateľa aj vo vzťahu k náhrade škody, za ktorú zodpovedá ako tzv. zmluvný cestný dopravca. Predmetom vzťahu založeného zasielateľskou zmluvou je špecifická činnosť, konkrétne „obstaranie prepravy vecí“, od ktorej činnosti sa odvíja zmluvný vzťah sporových strán. Naviac, žalobca v otázkach 2. a 3. dôvodí prevádzkovou činnosťou, bez súvisu s právnym posúdením prejednávanej veci, v ktorej ide o zodpovednosť žalobcu ako zmluvného cestného dopravcu.

34. Dovolací súd záverom k rozhodnutiam konajúcich súdov pre úplnosť dodáva, že ich rozsudky spĺňajú parametre zákonného odôvodnenia v zmysle § 220 ods. 2 C. s. p., pretože v odôvodneniach svojich rozhodnutí zrozumiteľným spôsobom uviedli rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísali priebeh konania, stanoviská strán sporu, výsledky vykonaného dokazovania a správne citovali právne predpisy, ktoré aplikovali na prejednávanú vec a z ktorých vyvodili svoje závery.

35. S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti, keďže dovolací dôvod podľa § 432 ods. 1 C. s. p., uplatnený dovolateľom vo vzťahu k námietke o nesprávnom právnom posúdení veci, nie je vymedzený spôsobom predpokladaným v ustanovení § 432 ods. 2 C. s. p., dovolací súd dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. f/ C. s. p. odmietol, a to bez toho, aby sa zaoberal otázkou vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia.

36. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.; § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p).

37. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá C. s. p. a § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. 05. 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.